

©Documentul a fost pus la dispoziție cu sprijinul Consiliului Superior al Magistraturii din România (www.csm1909.ro) și al Institutului European din România” (www.ier.ro). Permișiunea de a republica această traducere a fost acordată exclusiv în scopul includerii sale în baza de date HUDOC.

©The document was made available with the support of the Superior Council of Magistracy of Romania (www.csm1909.ro) and the European Institute of Romania (www.ier.ro). Permission to re-publish this translation has been granted for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

CURTEA EUROPEANĂ A DREPTURILOR OMULUI
SECȚIA A DOUA

HOTĂRÂREA

din 2 iunie 2015

În Cauza Erla Hlynsdóttir împotriva Islandei (nr. 3)

(Cererea nr. 54145/10)

Strasbourg

definitivă la 2/09/2015

Hotărârea a devenit definitivă în condițiile prevăzute la art. 44 § 2 din Convenție. Aceasta poate suferi modificări de formă.

În cauza Erla Hlynsdóttir (nr. 3) împotriva Islandei

Curtea Europeană a Drepturilor Omului (Secția a doua), reunită într-o cameră compusă din András Sajó, președinte, Nebojša Vučinić, Helen Keller, Paul Lemmens, Egidijus Kūris, Robert Spano, Jon Fridrik Kjølbro, judecători, și Stanley Naismith, grefier de secție după ce a deliberat în camera de consiliu, la 20 ianuarie și 12 mai 2015, pronunță prezenta hotărâre, adoptată la aceeași dată:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află cererea nr. 54145/10 îndreptată împotriva Republicii Islanda, prin care un resortisant islandez, doamna Erla Hlynsdóttir („reclamanta”), a sesizat Curtea la 31 august 2010, în temeiul art. 34 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale („Convenția”).

2. Reclamanta este reprezentată de domnul Gunnar Ingi Jóhannsson, avocat în Reykjavík. Guvernul islandez („Guvernul”) este reprezentat de agentul guvernamental, doamna Ragnhildur Hjaltadóttir, din cadrul Ministerului de Interne.

3. Reclamanta a susținut că decizia Curții Supreme islandeze din 11 martie 2010 a reprezentat o încălcare a dreptului său la libertatea de exprimare în temeiul art. 10 din Convenție, încălcare ce nu era „necesară într-o societate democratică”.

4. La 6 septembrie 2012, cererea a fost comunicată Guvernului.

ÎN FAPT

I. Circumstanțele cauzei

5. Reclamanta, doamna Erla Hlynsdóttir, este resortisant islandez, s-a născut în 1978 și locuiește în Reykjavík. Ea lucrează ca jurnalist la ziarul DV.

6. În mai 2007, Procurorul General a trimis în judecată două persoane pentru introducerea de cocaină în Islanda. Cocaina fusese ascunsă într-un automobil Mercedes Benz, unde a fost descoperită de ofițerii vamali. Agenții de poliție au scos cocaina și au înlocuit-o cu o altă substanță. Unul dintre inculpați, domnul A., a recuperat automobilul din vamă și a plătit taxele vamale. Acesta împreună cu cel de-al doilea inculpat au condus automobilul până la un garaj, unde substanța a fost înșușită.

7. Ziarul DV a publicat un articol la 5 iulie 2007 despre procesul penal aflat în desfășurare în fața Judecătoriei Reykjavík împotriva lui A. și a celuiilalt inculpat. Pe prima pagină a ziarului a apărut o fotografie înfățișându-l pe domnul A. intrând în sala de judecată. Sub fotografie era scris un titlu mare

„Traficanți de cocaină speriați”, iar mai jos scria că ambii inculpați se temeau de o răzbunare din partea complicilor lor și, de aceea, refuzau să îi identifice. Pe prima pagină apărea și numele domnului A., într-o relatare în care se preciza că acesta împreună cu coaculpatul său puteau primi între 7 și 8 ani de închisoare, respectiv între 3 și 4 ani de închisoare pentru însușirea substanței.

8. Articolul a apărut pe pagina a doua a ziarului, iar reclamanta semna ca autor. Alături de articol a apărut o altă fotografie a domnului A., folosind din nou numele lui. În articol se afirma că domnul A. se temea să dezvăluie identitatea bărbatului despre care susținea că s-ar fi aflat de fapt în spatele traficului, precum și că se temea pentru siguranța lui și a familiei sale. Articolul cuprindea următorul fragment:

„Procurorul General cere o pedeapsă cu închisoarea de 7 până la 8 ani în cazul [domnului A.], care a fost acuzat de traficarea a aproape 3,8 kg de cocaină destinată vânzării, împreună cu un complice a cărui identitate nu este cunoscută. Și în cazul domnului B., care a fost, de asemenea, trimis în judecată pentru însușirea pretinselor stupefiante din automobil, în complicitate cu [domnul A.], s-a cerut pedeapsa cu închisoarea de 3 până la 4 ani.”

9. În următorul paragraf se preciza:

„Cocaina fusese ascunsă într-un automobil pe care [domnul A] îl importase în țară și intrase în posesia sa în februarie 2007, crezând că pachetele de cocaină se aflau încă în automobil, însă poliția confiscase deja cocaina și o înlocuise cu droguri false.”

Această frază a fost o reproducere exactă a unui fragment din descrierea faptelor din rechizitoriu, fără a face trimiteri explicite la acel document.

10. Prin hotărârea din 12 iulie 2007, judecătoria i-a achitat pe domnul A. și coaculpatul său de toate acuzațiile, iar la 29 mai 2008, Curtea Supremă a menținut hotărârea primei instanțe.

11. La 21 octombrie 2008, domnul A. a formulat o plângere penală pentru calomnie în fața Judecătoriei Reykjavík împotriva reclamantei și a domnului S.M.E, la vremea respectivă editorul ziarului DV. În plângere, domnul A. a cerut ca titlul („Traficanți de cocaină speriați”) care apăruse pe prima pagină a ziarului publicat de DV la 5 iulie 2007 și pasajul citat anterior la punctul 9 să fie declarate nule. De asemenea, a solicitat ca inculpații să fie obligați la plata în solidar a sumei de 2 500 000 coroane islandeze (ISK) pentru daune morale și 500 000 ISK pentru a acoperi cheltuielile de publicare a hotărârii judecătorești în trei ziare.

12. Domnul A. a susținut că reclamanta, în calitate de autor al articolului, este răspunzătoare pentru afirmațiile făcute, în conformitate cu art. 15 alin. (2) din Legea presei nr. 57/1956. Nimeni nu a fost identificat ca fiind autorul titlului de pe prima pagină, așadar editorul sau redactorul erau cei răspunzători pentru acesta [a se vedea art. 15 alin. (3) din aceeași lege, *infra*, pct. 23].

13. Prin hotărârea din 26 iunie 2009, instanța s-a pronunțat în favoarea reclamantei și a editorului. În motivare, s-a menționat dreptul la libertatea de exprimare și la respectarea vieții private și de familie, garantate de Constituția islandeză. În continuare, se afirma:

„Atunci când există un conflict de interese între libertatea de exprimare a inculpatei și dreptul reclamantului la respectarea vieții private și de familie, trebuie stabilit dacă publicarea materialului, pentru care inculpații sunt răspunzători, a avut loc în contextul unei dezbateri publice și, de aceea, poate fi considerată ca fiind de interes public. Comentariile în litigiu au apărut în cadrul unui reportaj pe marginea unui proces penal public în care reclamantul fusese acuzat de săvârșirea unei infracțiuni grave. Procesul a fost deschis publicului și celor care doreau să asiste, în conformitate cu practica uzuală, iar relatările inculpatei coincid cu dezvăluirile din timpul procesului. Reportajele despre cauzele penale judecate în fața instanțelor naționale trebuie considerate ca fiind o parte normală a muncii de jurnalist.

Nu se poate pretinde ca reportajele să fie publicate abia după pronunțarea verdictului în proces. Nu are nicio importanță că reclamantul a fost ulterior achitat cu privire la toate capetele de acuzare. Prin urmare, trebuie reținut că, la data publicării, materialul publicat era de interes public și relevant. Cu toate că titlul de pe prima pagină este senzaționalist, trebuie să se țină seama că acesta făcea referire la dezvăluirile făcute în timpul mărturiei reclamantului în cadrul procesului penal, și anume că nu dorea să dezvăluie numele persoanei în numele căreia acționa în ceea ce privește acuzația de trafic de droguri, întrucât se temea pentru siguranța lui și a familiei sale. Astfel, afirmațiile nu pot fi considerate ca fiind calomnioase sau jignitoare la adresa reclamantului, conform art. 234 Cod penal, sau că ar conține anumite insinuări, conform art. 235 din același cod. De asemenea, ele nu au adus atingere onoarei și demnității sale [...].”

Domnul A. a declarat recurs împotriva hotărârii judecătoriai la Curtea Supremă.

14. Prin hotărârea din 11 martie 2010, Curtea Supremă a anulat hotărârea primei instanțe. Sintagma „traficantți de droguri” de pe prima pagină și afirmația „[...] crezând că pachetele de cocaină se aflau încă în automobil” au fost declarate nule, iar reclamanta și editorul au fost obligați la plata în solidar a sumei de 100 000 ISK [aproximativ 575 euro (EUR)] către recurent cu titlu de prejudiciu moral, la care se adaugă și dobânda, și 50 000 ISK pentru cheltuielile de publicare a deciziei. Hotărârea avea următoarea motivare:

„La momentul în care afirmațiile în litigiu din prezenta cauză au apărut în ziarul *DV* la 5 iulie 2007, procesul penal împotriva recurentului și a celeilalte persoane se afla pe rolul judecătorei. Acest lucru era precizat în mod clar în articol, care relatează natura acuzațiilor aduse împotriva lor, împreună cu alte informații-cheie legate de dovezile acuzării și cu declarațiile date în timpul audierilor. Nu s-a susținut că cele descrise erau neadevărate, cu excepția afirmațiilor în litigiu în această cauză. Materialul publicat făcea referire la o cauză penală importantă, care era judecată în ședință publică. Astfel, aceasta nu era supusă limitărilor prevăzute la art. 10 Cod de procedură penală nr. 19/1991, în vigoare la vremea respectivă, ale cărui dispoziții opreau mass-media să apeleze la libertatea [de exprimare], astfel cum era definită la art. 73 din Constituție, pentru a relatea cazul, inclusiv libertatea de a identifica persoana acuzată. Totuși, în acest sens, trebuie subliniat faptul că instanțele de judecată, și nu mass-media, sunt cele în măsură să stabilească dacă o persoană acuzată este vinovată de săvârșirea unei infracțiuni.

[...] Recurentul a fost achitat de [...] acuzațiile penale prin hotărârea judecătorei la o săptămână după publicarea afirmațiilor din ziarul *DV*, această concluzie nefiind schimbată după pronunțarea hotărârii Curții Supreme din 29 mai 2008. În temeiul acelei hotărâri, instanțele au respins acuzația conform căreia recurentul și coaculpatul său ar fi fost „traficantți de cocaină” și, de asemenea, că, în februarie 2007, recurentul ar fi intrat în posesia automobilului menționat „crezând că pachetele de cocaină se aflau încă în automobil”. Aceste două afirmații au fost făcute însă în cadrul declarațiilor pe care recurentul a solicitat să fie declarate nule, fără a exista rezerve în legătură cu faptul că afirmațiile se bazau pe un rechizitoriu care fusese contestat în instanță. Având în vedere rezultatul procesului penal declanșat prin rechizitoriul respectiv, afirmațiile respective conțineau o insinuație la adresa recurentului, așadar nu există motive pentru respingerea cererii sale de a le declara nule. În ceea ce privește celelalte afirmații despre care recurentul susține că ar trebui declarate nule, trebuie reținut că termenul „speriați” din titlul de pe prima pagină conținea o judecată de valoare și era, de asemenea, susținut de comentariile făcute de recurent și coaculpatul acestuia în timpul procesului penal. Relatarea din articolul de ziar, în care se preciza că pachetele de cocaină fuseseră ascunse în automobilul pe care recurentul îl importase în țară și în posesia căruia intrase în februarie 2007, după ce poliția confiscase drogurile și le înlocuise cu o altă substanță, era o simplă descriere a faptelor care au fost ulterior justificate în timpul procesului penal. Prin urmare, nu există motive pentru a declara aceste afirmații nule. Afirmațiile care au fost declarate nule au fost publicate într-un articol, al cărui autor fusese [reclamanta], cu excepția cuvântului [*kókaínsmyglarar*] din titlul de pe prima pagină. Aceasta este obligată să plătească despăgubiri, în conformitate cu art. 15 alin. (2) din Legea presei. Pe de altă parte, din moment ce autorul titlului de pe prima pagină nu a fost identificat, obligația de a plăti daune pentru afirmația respectivă îi revine inculpatului [domnul S.M.E.] în calitate de editor al ziarului, în conformitate cu art. 15 alin. (3) din aceeași lege. Din moment ce s-a stabilit o legătură [*voru þau tengs*] între afirmația din titlul de pe prima pagină și cele din articolul de pe pagina a doua, ambii inculpați vor fi obligați în solidar la plata despăgubirilor. Având în vedere că, în cauza de față, simpla declarare a afirmațiilor ca fiind nule clarifică în mare măsură situația recurentului, se consideră că este suficientă acordarea de despăgubiri în valoare de 100 000 ISK, cu dobânzi moratorii, așa cum este specificat în dispozitivul prezentei hotărâri. În conformitate cu art. 241 alin. (2) Cod penal, inculpații trebuie, de asemenea, să fie obligați la plata sumei de 50 000 ISK către recurent pentru a acoperi costurile de publicare a hotărârii în cauză; nu s-a solicitat acordarea de dobânzi la această sumă.”

15. După achitarea sa, domnul A. a formulat o acțiune civilă în fața instanțelor naționale, solicitând statului islandez plata de despăgubiri pentru detenție nelegală pe parcursul anchetei penale susmenționate, fără succes însă. Curtea Supremă, prin hotărârea din 16 iunie 2010, a decis că detenția a fost justificată, chiar dacă acesta a fost ulterior achitat.

16. În aprilie 2009, domnul A. a fost din nou arestat pentru trafic de droguri în Islanda, iar în decembrie 2009, a fost condamnat printr-o decizie definitivă la zece ani de închisoare pentru această infracțiune.

II. Dreptul intern relevant

17. Art. 70 din Constituția Republicii Islanda, Legea nr. 33/1944, prevede:

„Orice persoană are dreptul de a-i fi examinată cauza în mod echitabil și într-un termen rezonabil, de către o instanță independentă și imparțială, care va hotărî fie asupra încălcării drepturilor și obligațiilor cu caracter civil, fie asupra temeiniciei oricărei acuzații în materie penală îndreptată împotriva sa. Audierile în fața instanței se desfășoară în ședință publică, cu excepția cazului în care accesul în sala de ședință poate fi interzis la cererea judecătorului în interesul moralei, al ordinii publice, al securității naționale sau în interesul părților.

Orice persoană acuzată de comiterea unei infracțiuni este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

18. Art. 71 din Constituție prevede:

„Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși fără ingerințe în viața sa personală, domiciliu sau viața familială.

Perchezițiile corporale, perchezițiile domiciliare sau a bunurilor personale se pot efectua doar în temeiul unei hotărâri judecătorești sau a unei dispoziții legale. În mod similar vor fi examinate documentele și corespondența, convorbirile telefonice și prin alte mijloace, precum și orice altă ingerință în dreptul unei persoane la viața privată.”

19. Art. 73 din Constituție prevede:

„Orice persoană are dreptul la libertatea de opinie și de credință.

Orice persoană este liberă să-și exprime ideile, dar răspunde pentru acestea în fața instanței. Dispozițiile legale nu pot prevedea cenzura sau alte limitări similare ale libertății de exprimare.

Libertatea de exprimare poate fi restrânsă prin lege numai în interesul ordinii publice sau al siguranței statului, pentru protejarea sănătății sau a moralei ori pentru protejarea drepturilor sau a reputației altora, în cazul în care astfel de restricții sunt considerate necesare și în conformitate cu tradițiile democratice.”

20. Capitolul XXV din Codul penal – Legea nr. 19/1940 –, intitulat „Calomnia și încălcarea vieții private”, conține următoarele prevederi relevante:

Art. 234

„Atingerea adusă reputației unei persoane prin cuvinte sau orice mijloace, precum și afirmarea în public a unor astfel de insulte se pedepsește cu până la un an închisoare de sau cu amendă.”

Art. 235

„Afirmarea sau imputarea în public a unei fapte determinate privitoare la o persoană care ar putea aduce atingere onoarei acesteia se pedepsește cu până la un an de închisoare sau cu amendă.”

Art. 236

„Afirmarea sau difuzarea cu intenție a unor insinuări cu caracter vătămător se pedepsește cu închisoarea de până la 2 ani.

În cazul insinuărilor publicate sau difuzate public, chiar dacă persoana care a difuzat afirmațiile nu a avut un motiv probabil să le considere reale, fapta se pedepsește cu închisoarea de până la 2 ani sau cu amendă.”

Art. 241

„Într-o acțiune de calomnie, afirmațiile calomnioase pot fi declarate nule la cererea părții vătămate.

Persoana vinovată de săvârșirea infracțiunii de calomnie poate fi obligată la plata către persoana vătămată, la cererea acesteia din urmă, a unei sume rezonabile pentru a acoperi costurile de publicare a hotărârii, a dispozitivului sau a motivării acesteia, în funcție de circumstanțe, în unul sau mai multe ziare sau publicații.”

21. Art. 25 alin. (1) din Legea nr. 50/1993 privind răspunderea civilă delictuală prevede:

„Dacă două sau mai multe părți trebuie să răspundă *in solidum* pentru prejudicii, răspunderea va fi împărțită în mod rezonabil în funcție de natura ei și de circumstanțele speciale de altă natură.”

22. Art. 26 alin. (1) din aceeași lege prevede:

„Persoana care
a. cu intenție sau din neglijență gravă cauzează o vătămare fizică sau
b. este răspunzătoare pentru cauzarea unei vătămări ilegale împotriva libertății, păcii, onoarei sau integrității fizice a unei alte persoane
poate fi obligată la plata de daune morale către partea vătămată.”

23. Art. 15 din Legea presei nr. 57/1956 prevede:

Art. 15

„În cazul răspunderii pentru ziare sau reviste altele decât cele enumerate la art. 14, se aplică următoarele reguli:

Răspunderea penală și răspunderea civilă delictuală pot fi angajate împotriva autorului în cazul în care acesta este identificat și are domiciliul în Islanda la momentul apariției publicației sau se află sub jurisdicție islandeză la momentul introducerii acțiunii.

În cazul în care autorul nu este identificat, răspunderea revine editurii, vânzătorului sau distribuitorului publicației și, în cele din urmă, tipografiei care a imprimat sau inscripționat publicația.”

24. Codul deontologic al Asociației Jurnaliștilor Islandezi include următoarele prevederi:

Art. 1

„Jurnalista va depune toate eforturile pentru a nu face nimic care să discrediteze profesia sa sau asociația profesională, ziarul sau redacția. Jurnalista va evita orice acțiuni care ar putea submina opinia publică privind activitatea jurnaliștilor sau care ar dăuna intereselor profesiei. Jurnalista trebuie să demonstreze întotdeauna corectitudine în relațiile cu colegii.”

Art. 2

„Jurnalista este conștient de răspunderea sa personală față de ceea ce scrie. Acesta trebuie să aibă în vedere faptul că va fi, în general, privit ca jurnalist în textele scrise și vorbite, chiar și atunci când acționează în afara profesiei sale. Jurnalista va respecta confidențialitatea surselor.”

Art. 3

„Jurnalista va fi atent la modul în care colectează materialele, utilizează materialele și la prezentarea acestora, în măsura în care este posibil, și va arăta atenția cuvenită în chestiuni sensibile. Jurnalista va evita orice acțiuni care ar putea provoca suferință inutilă sau dezonoarea.”

Art. 4

„[...] În relatarea cauzelor penale, jurnaliștii vor respecta principiul că o persoană este prezumată nevinovată până ce vinovăția sa va fi legal stabilită.”

ÎN DREPT

I. Cu privire la pretinsa încălcare a art. 10 din Convenție

25. Reclamanta s-a plâns că hotărârea Curții Supreme islandeze din 11 martie 2010 a dus la o ingerință în dreptul său la libertatea de exprimare, care nu era „necesară într-o societate democratică” și a încălcat astfel art. 10 din Convenție, care prevede:

„1. Orice persoană are dreptul la libertatea de exprimare. Acest drept cuprinde libertatea de opinie și libertatea de a primi sau de a comunica informații ori idei fără amestecul autorităților publice și fără a ține seama de frontiere. Prezentul articol nu împiedică statele să supună societățile de radiodifuziune, de cinematografie sau de televiziune unui regim de autorizare.

2. Exercițarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, poate fi supusă unor formalități, condiții, restrângeri sau sancțiuni prevăzute de lege, care constituie măsuri necesare, într-o societate democratică, pentru securitatea națională, integritatea teritorială sau siguranța publică, apărarea ordinii și prevenirea infracțiunilor, protecția sănătății sau a moralei, protecția reputației sau a drepturilor altora, pentru a împiedica divulgarea de informații confidențiale sau pentru a garanta autoritatea și imparțialitatea puterii judecătorești.”

26. Guvernul a contestat acest argument.

A. Cu privire la admisibilitate

27. Potrivit Guvernului, răspunderea pentru publicarea titlului „Traficanți de cocaină speriați” de pe prima pagină a ziarului i-a aparținut editorului, domnul S.M.E, care nu a luat parte la procedura din fața Curții Europene. În argumentele lor, reclamanta a fost declarată răspunzătoare „doar” pentru articolul de la pagina 2 a ziarului, care conținea sintagma „crezând că pachetele de cocaină se aflau încă în automobil”. Faptul că reclamanta și editorul au fost obligați la plata în solidar a despăgubirilor reprezintă un aspect separat, ceea ce însemna că, în conformitate cu art. 25 alin. (1) din Legea privind răspunderea civilă delictuală, reclamanta va putea cere rambursare parțială din partea editorului dacă aceasta a plătit întreaga sumă. Legea presei nu a exclus plata despăgubirilor în solidar. Însă, după cum precizează reclamanta, răspunderea penală pentru materiale tipărite nu poate fi angajată în solidar, ceea ce nu este cazul în prezenta cauză. Guvernul a afirmat că nu există nicio probă la dosar care să demonstreze că reclamanta a plătit întreaga sumă sau o doar parte din ea. Așadar, această parte a cererii trebuie să fie declarată inadmisibilă *ratione personae*.

28. Reclamanta a contestat acest argument, subliniind că ea și domnul S.M.E. au fost obligați la plata de daune în solidar. Domnul S.M.E. nu a plătit întreaga sumă, dar chiar dacă ar fi făcut-o, acest lucru nu ar fi adus atingere dreptului acesteia de a solicita recunoașterea faptului că hotărârea Curții Supreme i-a încălcat dreptul la libertatea de exprimare. Ar aduce atingere doar pretențiilor sale pentru acordarea unei reparații echitabile.

29. Curtea observă că, deși Curtea Supremă a atribuit sintagma în litigiu *traficanți de cocaină* din titlul de pe prima pagină editorului, și nu reclamantei, s-a considerat că această afirmație și cea de la pagina 2, atribuită reclamantei, sunt legate, astfel încât îi poate obliga pe ea și pe redactor la plata în solidar de daune pentru ambele afirmații. Prin urmare, obiecția Guvernului trebuie respinsă.

30. De asemenea, Curtea observă că acest capăt de cerere nu este în mod vădit nefondat în sensul art. 35 § 3 lit. a) din Convenție și nu prezintă niciun alt motiv de inadmisibilitate. Prin urmare, este necesar să fie declarat admisibil.

B. Cu privire la fond

31. Curtea consideră că măsura în litigiu a constituit o „ingerință din partea [unei] autorități publice” în dreptul reclamantei la libertatea de exprimare, garantat în temeiul primului paragraf al art. 10.

32. Această ingerință s-a întemeiat pe art. 235 și art. 241 alin. (1) Cod penal, art. 15 alin. (2) și (3) din Legea presei și art. 25 alin. (1) din Legea privind răspunderea civilă delictuală (supra, pct. 20-23) și a fost, în acest sens, „prevăzută de lege” în sensul celui de-al doilea paragraf al art. 10.

33. Referitor la ultimul punct, trebuie observat că, pentru prima dată în observațiile sale din 27 martie 2013 ca răspuns la cele ale Guvernului din 15 ianuarie 2013, reclamanta a precizat, în ceea ce privește criteriul sus-menționat, și anume cel în care se precizează că a fost „prevăzută de lege”, că ierarhia responsabilității prevăzută la art. 145 din Legea presei (supra, pct. 23) nu a fost respectată de către Curtea Supremă. Având în vedere că autorul titlului de pe prima pagină nu a fost identificat, editorul a fost următorul la rând considerat răspunzător. Deși Legea presei nu stipula în mod clar cine ar fi trebuit să fie identificat drept autorul unei afirmații sau al unui reportaj, era clar că răspunderea, în sensul acestei legi, presupunea răspundere fiscală și penală care, din punctul de vedere al reclamantei, nu puteau fi angajate în solidar. Cu alte cuvinte, ea susține că ingerința nu era prevăzută în lege. Cu toate acestea, Curtea nu consideră că interpretarea și aplicarea dreptului național efectuate de Curtea Supremă ar trebui disputate. Le revine în primul rând autorităților naționale, în special instanțelor, sarcina să soluționeze problemele de interpretare a legislației interne. Prin urmare, rolul Curții se limitează la a analiza dacă efectele unei astfel de interpretări sunt compatibile cu Convenția [a se vedea, printre altele, *Pérez de Rada Cavanilles împotriva Spaniei*, 28 octombrie 1998, pct. 43, *Culegere de hotărâri și decizii 1998-VIII*; *Rekvényi împotriva Ungariei* (MC), nr. 25390/94, pct. 35, CEDO 1999-III; *Centro Europa 7 S.r.l. și Di Stefano împotriva Italiei* (MC), nr. 38433/09, pct. 140, CEDO 2012]. Argumentul reclamantei va fi luat în considerare infra, după verificarea necesității.

34. Curtea este, de asemenea, convinsă că ingerința a urmărit scopul legitim de a proteja „reputația sau drepturile altora”.

35. Rămâne de stabilit dacă ingerința era „necesară într-o societate democratică”.

1. Argumentele părților

a) Reclamanta

36. Reclamanta a contestat descrierea Guvernului a dreptului comun islandez, care, în opinia ei, este incorectă și/sau de natură a induce în eroare. În timp ce art. 73 din Constituția Islandei garantează într-adevăr dreptul la libertatea de exprimare, iar Convenția a fost incorporată în dreptul

comun în Islanda, instanțele naționale au aplicat proviziile Convenției contrar jurisprudenței Curții și au recurs rareori la aplicarea art. 73 din Constituție, în conformitate cu Convenția și cu jurisprudența Curții.

37. În hotărârea din 11 martie 2010, Curtea Supremă a stabilit că există o încălcare a dreptului jurnalistic de a comunica publicului informații în legătură cu procese penale aflate pe rol. De asemenea, a considerat că procesele penale ar trebui să fie publice, iar mass-media sunt o parte importantă a societăților democratice într-un stat de drept. Procesul penal împotriva domnului A. a fost unul de notorietate, întrucât cantitatea de droguri care a fost confiscată de poliție l-a transformat în una dintre cele mai mari procese care au implicat traficul de cocaină din Islanda. Prin urmare, procesul a atras atenția mass-mediei și s-a transformat într-o problemă de interes public.

38. Articolul de ziar nu conținea nicio afirmație în legătură cu domnul A. care să contrazică acuzațiile aduse împotriva lui. Reclamanta a contestat concluzia Curții Supreme conform căreia o citare exactă a rechizitoriului ar putea constitui o insinuaare. În plus, atunci când articolul era citit în întregime, era evident că acesta descria acuzațiile aduse împotriva domnului A. de către Procurorul General. De asemenea, articolul preciza în mod clar că procesul se judeca la Judecătoria Reykjavík la data apariției publicației și că hotărârea urma să fie pronunțată în viitorul apropiat.

39. Reclamanta a contestat decizia Curții Supreme conform căreia afirmațiile în litigiu trebuie să fie declarate nule, din moment ce domnul A. a fost ulterior achitat cu privire la toate capetele de acuzare. Această decizie nu poate fi compatibilă cu faptul că, în urma cererii de acordare a despăgubirilor formulată de domnul A. împotriva statului islandez, Curtea Supremă a dat câștig de cauză celui din urmă, în ciuda faptului că primul fusese achitat (supra, pct. 15).

40. De asemenea, în conformitate cu art. 145 Cod procedură penală, organele de anchetă penală erau obligate să închidă dosarul în cazul în care considerau că probele nu erau suficiente pentru a justifica o condamnare în instanță. Astfel, se poate deduce că Procurorul General a considerat că probele din cauza penală împotriva domnului A. erau suficiente pentru a-l condamna. Având în vedere toate acestea, este greu de înțeles decizia Curții Supreme din procesul de calomnie, conform căreia instanțele, și nu mass-media, sunt cele care decid dacă o persoană acuzată este vinovată de comiterea unei infracțiuni.

41. De asemenea, atunci când a considerat că sintagma „traficanți de cocaină” este calomnioasă, Curtea Supremă nu a ținut cont de faptul că libertatea de exprimare se referea și la cazurile în care s-ar putea recurge la o doză de exagerare sau chiar la provocări [a se vedea, de exemplu, *Prager și Oberschlick împotriva Austriei*, 26 aprilie 1995, Seria A nr. 313, și *Stoll împotriva Elveției* (MC) nr. 69698/01, CEDO 2007-V]. Contrar afirmațiilor Guvernului, principiile respective erau într-adevăr relevante în prezenta cauză. Astfel, reclamanta a afirmat că domnul A. ar fi trebuit să se aștepte să îndure derularea unor dezbateri publice pe marginea acestei cauze și că nu putea să beneficieze de același nivel de protecție ca în alte cazuri. În plus, ea a subliniat faptul că nu a fost implicată în redactarea titlului de pe prima pagină, pe care, de altfel, nu l-a văzut decât după publicarea ziarului. Însă, deși conținea, într-o oarecare măsură, o doză de exagerare sau o provocare, acest lucru ținea de libertățile jurnalismului.

42. În opinia reclamantei, restricțiile care i-au fost impuse nu pot fi considerate nici ca fiind un răspuns la anumite nevoi sociale stringente, nici necesare într-o societate democratică. Din concluzia Curții Supreme reiese că mass-media nu putea face reportaje în legătură cu procesele penale sau să citeze faptele de la dosar dacă nu s-a pronunțat un verdict și nu s-a stabilit vinovăția persoanelor implicate. În acest context, reclamanta a subliniat că afirmația în litigiu din articolul de ziar a fost un citat exact dintr-un document oficial – rechizitoriul – și acum apărea în hotărârea finală în cauză, hotărâre care a fost publicată pe internet.

43. Reclamanta a subliniat, în continuare, că a acționat cu bună-credință și bazându-se pe fapte concrete. Dacă articolul era citit în întregime, nimeni nu putea crede că subiectul dezbătut era altul decât un proces penal aflat în derulare.

Articolul începea prin afirmația că domnul A. ar putea fi condamnat la 7 sau 8 ani de închisoare pentru trafic de cocaină.

În încheiere, se preciza că acesta se află în arest preventiv până la 13 iulie 2007 și era de așteptat ca hotărârea în cauză să fie pronunțată înainte de data respectivă. Reclamanta a avut ca sursă un document oficial – rechizitoriul – și articolul nu conținea exagerări sau provocări. A făcut referire la cauzele *Bladet Tromsø și Stensaas împotriva Norvegiei* [(MC) nr. 21980/93, CEDO 1999-III], *Colombani și alții împotriva Franței* (nr. 51279/99, CEDO 2002-V) și, în special, la cauza *Thoma împotriva Luxemburgului* (nr. 38432/97, CEDO 2001-III), în care Curtea a stabilit că un jurnalist putea utiliza conținutul documentelor publice și oficiale fără să fie necesar să facă cercetări suplimentare. Se pare că principala ei vină a fost că nu s-a distanțat de fraza în litigiu care fusese citată din rechizitoriu. Cu toate acestea, a făcut din nou referire la cauza *Thoma*, citată anterior, în care Curtea a reținut că o astfel de cerință nu putea fi comptabilă cu rolul presei de a furniza informații în legătură cu evenimente, opinii și idei de actualitate. De asemenea, invocând cauza *Verlagsgruppe News GmbH*

împotriva Austriei (nr. 76918/01, 14 decembrie 2006), a susținut că o astfel de cerință ar fi prea formalistă pentru a fi considerată adecvată.

44. Aceasta a precizat, de asemenea, invocând cauza *Perna împotriva Italiei* [(MC) nr. 48898/99, CEDO 2003-V], că era de datoria Curții Supreme să vegheze la respectarea principiilor libertății de exprimare prin evaluarea întregului articol și nu prin condamnarea reclamantei pentru calomnie doar pentru o parte dintre afirmațiile făcute.

45. Având în vedere cele precizate anterior, a susținut că interesul domnului A. de a își proteja reputația nu putea fi considerat mai important decât interesul public vital de a transmite informații despre procesul penal.

46. În plus, reclamanta a precizat că suma la plata căreia a fost obligată, inclusiv dobândă, nu putea fi considerată accesibilă, având în vedere salariile relativ mici ale jurnaliștilor din Islanda și faptul că, pe lângă această sumă, ea trebuia să plătească atât dobânzi moratorii, cât și cheltuielile de judecată. În orice caz, așa cum Curtea a afirmat în cauza *Jersild împotriva Danemarcei* (hotărâre din 23 septembrie 1994, Seria A nr. 298), caracterul limitat al unei amenzi nu este relevant; ceea ce contează era că jurnalista fusese condamnată.

47. Prin urmare, hotărârea din prezenta cauză amenință dezbaterile libere și deschise și rolul fundamental al mass-media, și anume cel de a difuza informații și idei în legătură cu probleme importante de interes public. Prin urmare, concluzia Curții Supreme reprezintă o încălcare a art.10 din Convenție.

b) Guvernul

48. Guvernul subliniază, de la bun început, faptul că dreptul islandez a incorporat Convenția și că o metodă recunoscută de interpretare în practica judiciară islandeză era interpretarea clauzelor Constituției în conformitate cu dispozițiile Convenției și ale jurisprudenței Curții.

49. Instanțele islandeze au confirmat în mod repetat că rolul mass-media într-o societate democratică și drepturile și obligațiile jurnaliștilor sunt foarte importante la stabilirea aspectului dacă un jurnalist ar trebui sau nu să fie tras la răspundere pentru afirmațiile sale publicate. Totuși, Curtea a admis faptul că jurnaliștii au, de asemenea, anumite responsabilități, cum ar fi de a acționa „cu bună-credință și cu o bază factuală concretă” și să furnizeze „informații corecte și precise în conformitate cu etica jurnalistică” (Guvernul se referă, cu titlu de exemplu, la cauzele *Bladet Tromsø și Stensaas*, citate anterior, pct. 65, și *Godlevskiy împotriva Rusiei* nr. 14888/03, pct. 42, 23 octombrie 2008).

50. Guvernul face, de asemenea, referire la cauzele *Ruokanen și alții împotriva Finlandei* (nr. 45130/06, 6 aprilie 2010) și *News Verlags GmbH & Co.KG împotriva Austriei* (nr. 31457/96, pct. 56, CEDO 2000-I). În ultima hotărâre, Curtea a precizat că este posibil ca limitele comentariilor admise în legătură cu procesele penale aflate în derulare să nu se aplice și afirmațiilor care ar putea să reducă șansele unei persoane de a beneficia de un proces echitabil sau care ar putea diminua încrederea opiniei publice în rolul instanțelor în administrarea justiției. În opinia Guvernului, fiecare cauză în parte trebuie examinată în lumina acestor principii atunci când sunt evaluate drepturile și obligațiile jurnaliștilor.

51. În prezenta cauză, Curtea Supremă a subliniat datoria mass-media de a relata despre procesele penale importante, iar articolul reclamantei a fost considerat, în mare parte, conform normelor acceptate pentru astfel de relatări. Totuși, afirmațiile prezente în articol și pe prima pagină care prezentau vinovăția domnului A. drept o realitate au atras atenția Curții Supreme, care a subliniat faptul că instanțele, și nu mass-media, sunt cele care au rolul de a stabili aspectul vinovăției.

52. De asemenea, afirmația reclamantei în legătură cu vinovăția domnului A. nu a fost o contribuție necesară în relatarea procesului penal. În consecință, declararea acestor afirmații izolate ca fiind nule nu au afectat dreptul și datoria importantă a mass-media de a relata publicului știri despre procese penale într-o manieră corectă și precisă.

53. Curtea Supremă a făcut distincția dintre judecăți de valoare și expunerea faptelor. S-a considerat că afirmația în litigiu din articol și ultimele cuvinte din titlul de pe prima pagină („traficantii de cocaină”) sunt mai degrabă o expunere a faptelor decât judecăți de valoare. În plus, instanța supremă a făcut distincția între declarațiile date de domnul A. și de coinculpatul acestuia în timpul procesului penal și alte declarații care fuseseră incluse de reclamantă în articol. Declarațiile respective au presupus vinovăția domnului A. fără rezerve asupra faptului că acestea se bazau pe un rechizitoriu care era contestat în fața instanței. Pe de altă parte, cuvântul „speriați” pe de prima pagină a fost considerat o judecată de valoare care, în plus, era susținută de declarațiile făcute în timpul procesului penal. În consecință, Curtea Supremă nu l-a declarat nul. Cu toate acestea, s-a considerat că afirmația conform căreia domnul A. a intrat în posesia mașinii „crezând că pachetele de cocaină se aflau încă în automobil” conținea o insinuație la adresa acestuia, insinuație care a fost declarată nulă.

54. De asemenea, Guvernul a evidențiat faptul că natura și severitatea sancțiunilor impuse reclamantei erau factori care ar fi trebuit să fie luați în calcul în aprecierea proporționalității ingerinței. În prezenta cauză, sancțiunile nu au fost de natură penală. De asemenea, valoarea totală a daunelor

morale era modestă în comparație cu cele acordate în mod normal în procesele de calomnie islandeze și nu a presupus o cenzură menită să descurajeze presa de la exprimarea criticilor asupra problemelor de interes public.

55. În opinia Guvernului, restricția contestată asupra libertății de exprimare a reclamantei a corespuns unei nevoi sociale stringente, și anume drepturile unei persoane acuzate de săvârșirea unei infracțiuni, viața sa privată și reputația sa. Statul a fost obligat să protejeze aceste drepturi. Argumentele pe care Curtea Supremă și-a întemeiat hotărârea au fost relevante și suficiente și, în lumina sancțiunii ușoare, proporționale cu scopul legitim urmărit.

2. Motivarea Curții

a) Principii generale

56. Verificarea „necesității într-o societate democratică” impune Curții să stabilească dacă ingerința în cauză a corespuns unei „nevoi sociale stringente”. Statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere în a evalua dacă o astfel de nevoie există, însă aceasta se face sub control european. Prin urmare, Curtea este abilitată să pronunțe o hotărâre definitivă cu privire la aspectul dacă o „restricție” poate fi reconciliată cu libertatea de exprimare protejată de art. 10 [a se vedea, între alte autorități, *Association Ekin împotriva Franței*, nr. 39288/98, pct. 56, CEDO 2001-VIII; *Perna*, citată anterior, pct. 39; *Pedersen și Baadsgaard împotriva Danemarcei* (MC), nr. 49017/99, pct. 68, CEDO 2004-XI].

57. Cu toate acestea, rolul Curții nu este de a înlocui instanțele naționale, ci să examineze deciziile acestora din perspectiva art. 10 [a se vedea *Fressoz și Roire împotriva Franței* (MC), nr. 29183/95, pct. 45, CEDO 1999-I și *Pedersen și Baadsgaard*, citată anterior, pct. 69]. Acest lucru nu echivalează cu limitarea controlului la a stabili dacă statul pârât și-a exercitat puterea discreționară în mod rezonabil, cu atenție și cu bună-credință. Sarcina Curții este de a analiza ingerința incriminată în lumina cauzei în ansamblu, inclusiv conținutul comentariilor reproșate reclamantilor și contextul în care aceștia le-au făcut (a se vedea *News Verlags GmbH & Co. KG*, pct. 52, și *Pedersen și Baadsgaard*, pct. 69, ambele citate anterior).

58. În special, Curtea trebuie să stabilească dacă autoritățile naționale s-au bazat pe motive „relevante și suficiente” pentru a justifica ingerința și dacă măsura luată a fost „proporțională cu scopurile legitime urmărite” (a se vedea *Chauvy și alții împotriva Franței*, nr. 64915/01, pct. 70, CEDO 2004-VI, și *Pedersen și Baadsgaard*, citată anterior, pct. 70). Curtea trebuie să se convingă de faptul că autoritățile naționale, bazându-se pe o evaluare acceptabilă a faptelor relevante, au aplicat standarde conforme principiilor prevăzute de art. 10 (a se vedea, între multe alte autorități, *Zana împotriva Turciei*, 25 noiembrie 1997, *Culegere 1997-VII* și *Pedersen și Baadsgaard*, citată anterior, pct. 70).

59. În evaluarea caracterului relevant și suficient al concluziilor instanțelor naționale, Curtea, în conformitate cu principiul subsidiarității, ia astfel în calcul măsura în care acestea au pus în balanță drepturile conflictuale implicate în cauză, în lumina jurisprudenței consacrate a Curții în domeniu. Dacă motivarea instanței naționale se dovedește a nu coincide în totalitate cu principiile generale ale art. 10 din Convenție, gradul marjei de apreciere acordată autorităților va fi neapărat redus. Într-adevăr, așa cum a reținut Curtea anterior în cadrul art. 10, „calitatea [...] controlului judiciar al gradului de necesitate a măsurii este foarte important în acest sens, inclusiv aplicarea marjei de apreciere relevantă” [a se vedea *Animal Defenders International împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 48876/08, pct. 108, CEDO 2013 (extrase)].

60. În hotărârea în cauza *Axel Springer AG împotriva Germaniei* [(MC), nr. 39954/08, pct. 83, 7 februarie 2012]), Curtea a reamintit faptul că dreptul la protecția reputației este un drept protejat de art. 8 din Convenție ca parte a dreptului la respectarea vieții private [a se vedea *Chauvy și alții*, citată anterior, pct. 70; *Cumpănă și Mazăre împotriva României* (MC), nr. 33348/96, pct. 91, CEDO 2004-XI; *Pfeifer împotriva Austriei*, nr. 12556/03, pct. 35, 15 noiembrie 2007; *Polanco Torres și Movilla Polanco împotriva Spaniei*, nr. 34147/06, pct. 40, 21 septembrie 2010]. Cu toate acestea, după cum a subliniat și Curtea în hotărârea respectivă, pentru ca art. 8 să fie aplicabil, atacul adus reputației unei persoane trebuie să atingă un anumit nivel de gravitate și să aducă atingere exercitării de către o persoană a dreptului la respectarea vieții sale private (a se vedea, de asemenea, *A. împotriva Norvegiei*, nr. 28070/06, pct. 64, 9 aprilie 2009, și *Sidabras și Džiautas împotriva Lituaniei*, nr. 55480/00 și 59330/00, pct. 49, CEDO 2004-VIII).

61. În cauza *Axel Springer AG* (citată anterior), Curtea a rezumat în continuare criteriile relevante în situația în care dreptul la libertatea de exprimare este pus în balanță cu dreptul la respectarea vieții private, și anume: contribuția la o dezbatere de interes general; cât de cunoscută este persoana în cauză și care este subiectul reportajului; comportamentul anterior al acesteia; metoda de obținere a informației și veridicitatea ei; conținutul, forma și consecințele publicării; gradul de severitate a

sanctiunii impuse [a se vedea pct. 89-95; a se vedea de asemenea *Von Hannover împotriva Germaniei* (nr. 2) (MC), nr. 40660/08 și 60641/08, pct. 108-113, CEDO 2012].

62. Un factor central pentru analiza Curții în prezenta cauză îl reprezintă funcția esențială pe care presa o îndeplinește într-o societate democratică. Deși presa nu trebuie să depășească anumite limite, în special în ceea ce privește reputația și drepturile celorlalți și necesitatea de a preveni divulgarea de informații confidențiale, sarcina sa este totuși de a transmite – într-un mod compatibil cu obligațiile și responsabilitățile sale – informații și idei cu privire la toate aspectele de interes public. Nu numai că presa are sarcina de a transmite informații și idei; publicul are, de asemenea, dreptul de a le primi. În plus, Curtea este conștientă de faptul că libertatea jurnalistică include, de asemenea, posibila recurgere la o doză de exagerare sau chiar la provocare. În cazuri precum cel de față, marja de apreciere națională se circumscrie interesului unei societăți democratice de a permite presei să-și exercite rolul său vital de „gardian public” în transmiterea de informații de interes public deosebit [a se vedea *Bladet Tromsø și Stensaas împotriva Norvegiei*, citată anterior, pct. 59 și 62, și *Tønshøvs Blad AS și Haukom împotriva Norvegiei*, nr. 510/04, pct. 82, 1 martie 2007, cu trimiterile suplimentare].

63. Cu toate acestea, art. 10 din Convenție nu garantează libertate de exprimare nelimitată chiar și în ceea ce privește relațiile presei pe marginea aspectelor de interes public deosebit. Exercițarea acestor libertăți, ce comportă îndatoriri și responsabilități, se aplică și în cazul presei, conform celui de-al doilea paragraf al articolului. Aceste „îndatoriri și responsabilități” au însemnătate atunci când, în mod similar prezentei cauze, se pune problema atacului asupra reputației persoanelor fizice și subminarea „drepturilor celorlalți”. Astfel, se impun motive speciale înainte ca mass-media să poată fi scutită de la obligația sa obișnuită de a verifica declarațiile de fapt prin care sunt calomniate persoane particulare. Un astfel de motiv ar apărea în cazul în care afirmația în cauză nu are ca sursă ziarul în sine, ci se bazează pe sau este o citare directă dintr-un document oficial, dar acest lucru depinde de natura și de gravitatea calomniei în cauză și de măsura în care mass-media își consideră sursele ca fiind de încredere în ceea ce privește afirmațiile respective (a se vedea, printre altele, *Bladet Tromsø și Stensaas*, citată anterior, pct. 65-66; *Pedersen și Baadsgaard*, citată anterior, pct. 78; *McVicar împotriva Regatului Unit*, nr. 46311/99, pct. 84, CEDO 2002-III; *Campos Dâmaso împotriva Portugaliei*, nr. 17107/05, pct. 35-38, 24 aprilie 2008; *Björk Eidsdóttir împotriva Islandei*, nr. 46443/09, pct. 70, 10 iulie 2012).

64. Un alt punct relevant pentru punerea în balanță a intereselor de către Curte este faptul că, potrivit art. 6 § 2 din Convenție, domnul A. avea dreptul de a fi prezumat nevinovat până ce vinovăția sa va fi legal stabilită. Ca urmare a „îndatoririlor și responsabilităților” inerente în exercitarea libertății de exprimare, garanția acordată de art. 10 jurnaliștilor care relatează chestiuni de interes general este supusă condiției ca aceștia să acționeze cu bună-credință pentru a furniza informații exacte și credibile în conformitate cu etica jurnalismului (a se vedea *Goodwin împotriva Regatului Unit*, 27 martie 1996, pct. 39, *Culegere* 1996-II; *Fressoz și Roire*, citată anterior, pct. 54; *Bladet Tromsø și Stensaas*, citată anterior, pct. 65).

65. În hotărârea *Kyprianou împotriva Ciprului* [(MC), nr. 73797/01, CEDO 2005-XIII], Curtea a afirmat că sintagma „autoritatea puterii judecătorești” include noțiunea conform căreia instanțele sunt instituția potrivită pentru soluționarea disputelor legale și pentru stabilirea vinovăției sau a nevinovăției unei persoane acuzate de săvârșirea unei infracțiuni (a se vedea, de asemenea, *Worm împotriva Austriei*, decizia din 29 august 1997, pct. 40, *Culegere* 1997-V). Punctul de interes în legătură cu protejarea autorității puterii judecătorești este încrederea pe care instanțele dintr-o societate democratică trebuie să le-o inspire inculpaților, în ceea ce privește procesele penale, și, de asemenea, publicului larg (a se vedea *Kyprianou*, citată anterior, pct. 172, și, *mutatis mutandis*, între alte autorități, *Fey împotriva Austriei*, decizia din 24 februarie 1993, pct. 30, Seria A nr. 255-A).

b) Aplicarea acestor principii în prezenta cauză

66. Curtea observă, în primul rând, că problema calomniei de care reclamanta a fost găsită răspunzătoare s-a bazat pe o parte dintr-o afirmație apărută în articolul de la pagina 2 a ziarului și care a fost preluată din rechizitoriu (denumită în continuare „proba 1”):

„[...] crezând că pachetele de cocaină se aflau încă în automobil [...]”

Ea a fost, de asemenea, obligată la plata de despăgubiri în solidar cu editorul, condamnat și el pentru calomnie pentru o parte din titlu (denumit în continuare „proba 2”), „traficantți de cocaină” (*kókaínsmyglarar*), care a apărut pe prima pagină a ziarului.

67. În decizia din 11 martie 2010, Curtea Supremă a precizat că tema articolului sus-menționat a fost procesul penal aflat în derulare, după cum se menționa în mod clar în articol. Curtea nu vede nici un motiv pentru a nu fi de acord cu aceste constatări în legătură cu faptul că cele două probe menționate conțineau o insinuație, și anume că domnul A. era vinovat de săvârșirea infracțiunii respective. Nu se preciza în mod clar că se bazau pe rechizitoriul contestat în procedurile respective.

De asemenea, Curtea nu vede niciun motiv pentru a contesta evaluarea Curții Supreme și că motivele invocate de aceasta din urmă erau relevante pentru scopul legitim de protejare a drepturilor și a reputației domnului A.

68. În ceea ce privește următorul aspect, dacă motivele respective au fost suficiente în sensul art. 10, Curtea trebuie să ia în considerare contextul global în raport cu care au fost publicate declarațiile. Constată, conform precizărilor reclamantei, că datorită cantității de droguri confiscate, procesul penal împotriva domnului A. a fost unul dintre cele mai mari procese pentru trafic de cocaină din Islanda, iar infracțiunea de care a fost acuzat este considerată o infracțiune gravă. Astfel, Curtea este de acord cu reclamanta că publicul larg avea un interes legitim de a fi informat în legătură cu procesul penal important care se afla în derulare în momentul publicării articolului.

69. Curtea trebuie să efectueze o analiză atentă atunci când, precum în cauza prezentă, măsurile luate sau sancțiunile impuse de autoritatea națională pot descuraja participarea presei în dezbateri pe teme de interes public legitim (a se vedea *Björk Eidsdóttir*, citată anterior, pct. 69; a se vedea de asemenea *Jersild*, citată anterior, pct. 35; *Bergens Tidende și alții împotriva Norvegiei*, nr. 26132/95, pct. 52, CEDO 2000-IV; *Tønsbergs Blad A.S. și Haukom*, citată anterior, pct. 88; a se compara *MGN Limited împotriva Regatului Unit*, nr. 39401/04, pct. 150 și 155; 18 ianuarie 2011; *Von Hannover*, citată anterior, pct. 106-107; *Axel Springer AG*, citată anterior, pct. 87-88, 7 februarie 2012).

70. Astfel, Curtea va lua în considerare în întregime articolul disputat și va acorda o atenție deosebită cuvintelor folosite în partea disputată a articolului și contextul în care acesta a fost publicat, precum și modul în care a fost conceput [a se vedea *Sürek împotriva Turciei (nr. 1)* (MC), nr. 26682/95, pct. 62, CEDO 1999-IV].

71. În opinia Curții, buna-credință a unui jurnalist ar trebui să fie evaluată în funcție de cunoștințele și de informațiile aflate la dispoziția sa la momentul redactării articolului sau articolelor respective. Astfel, faptul că domnul A. a fost ulterior achitat de acuzațiile aduse împotriva sa de către Procurorul General nu este relevant pentru prezenta cauză. În conformitate cu jurisprudența sa (supra, pct. 67), Curtea este de acord în totalitate cu raționamentul Curții Supreme, conform căruia instanțele și nu mijloacele mass-media sunt cele în măsură să stabilească dacă un inculpat este vinovat de săvârșirea unei infracțiuni (supra, pct. 14).

72. În ceea ce privește proba 1 („crezând că pachetele de cocaină se aflau încă în automobil”) este important de precizat, în sensul art. 10 din Convenție, că scopul articolului publicat în ziar și al cărui autor a fost reclamanta a fost de a relata informații în legătură cu procesul împotriva domnului A. și a coinculpatului său în fața Judecătoarei Reykjavík. În articol se preciza în mod clar că procedura se afla în derulare și că nu se pronunțase o hotărâre.

73. De asemenea, proba 1 era – așa cum s-a mai precizat – o citare exactă din rechizitoriu, dar fără a se face trimiteri specifice la acesta în pasajul respectiv din articol (supra, pct. 9). Nu se poate susține, nici nu există dovezi pentru aceasta, că rechizitoriul, în forma în care se afla la momentul în care reclamanta a publicat articolul, nu era o sursă pe care ea se putea baza fără a fi nevoie să facă cercetări pe cont propriu. Într-adevăr, redarea unui rechizitoriu în presă după ce acesta a fost citit la o ședință de judecată este o situație în care ar putea exista motive speciale pentru a scuti presa de la obligația uzuală de a verifica declarațiile de fapt calomnioase la adresa persoanelor fizice (a se vedea *Worm*, citată anterior, pct. 55; *Bladet Tromsø și Stensaas*, citată anterior, pct. 66 și 68; *Colombani și alții*, citată anterior, pct. 65; *Cumpănă și Mazăre*, citată anterior, pct. 108), cu condiția ca sursa să fi fost verificată în prealabil [*Worm*, citată anterior, pct. 55; a se vedea, de asemenea, *McVicar* citată anterior, pct. 84; *Thoma*, citată anterior, pct. 64; *Verdens Gang și Aase împotriva Norvegiei* (dec.), nr. 45710/99, CEDO 2001-X; *Tønsbergs Blad A.S. și Haukom*, citată anterior, pct. 95].

74. În plus, făcând referire la rechizitoriu, pasajul precedent al articolului relata descrierea obiectivă a infracțiunii comise și pedeapsa solicitată de Procurorul General. Atunci când este citită în legătură imediată cu această informație și în cadrul întregului articol și, de asemenea, în contextul publicării, afirmația în litigiu prezentă în pasajul următor ar putea, în opinia Curții, să fie înțeleasă de către un cititor normal ca fiind o continuare a citatului din rechizitoriu prezent în articol (supra, pct. 8). Curtea nu este convinsă că neluarea unor măsuri suplimentare de precauție pentru a îi reaminti cititorului că această părere legată de domnul A. reprezenta doar o continuare a citatului din rechizitoriu l-ar determina pe cititor să înțeleagă afirmația în litigiu ca fiind părerea personală a reclamantei și a ziarului în legătură cu vinovăția domnului A. (a se compara cu *Worm*, citată anterior, pct. 51-53) sau versiunea acestora a evenimentelor (a se compara *Thoma*, citată anterior, pct. 64; în sens contrar, cauza *Verdens Gang și Aase*, citată anterior).

75. Având în vedere cele enumerate mai sus, Curtea decide că reclamantei nu i se poate reproșa că nu a specificat sursa oficială – rechizitoriul – a probei 1 sau că se justifica să fie considerată răspunzătoare ca și cum acuzațiile i-ar fi aparținut.

76. Lucrurile stau diferit în cazul probei 2 – sintagma în litigiu „traficantți de cocaină”, care a apărut într-un titlu scris cu litere mari într-un loc vizibil de pe prima pagină. Guvernul a solicitat Curții să ia în considerare această sintagmă la evaluarea capătului de cerere al reclamantei în temeiul art. 10 (supra, pct. 51 și 53). În opinia Curții, aceste cuvinte nu fac trimitere directă la pasajul sus-menționat

din articolul din ziar pentru a îi permite cititorului să înțeleagă că acestea aveau ca sursă rechizitoriul. Totuși, foarte important de precizat, afirmația respectivă a fost atribuită, în mod incontestabil, nu reclamantei, ci editorului care a fost astfel acuzat de calomnie la adresa domnului A. Prin urmare, Curtea nu poate fi de acord, în sensul art. 10 din Convenție, cu decizia Curții Supreme conform căreia cele două probe erau legate într-o asemenea măsură încât să justifice angajarea răspunderii reclamantei – chiar dacă doar financiară și în solidar cu editorul – și obligarea acesteia să-i plătească despăgubiri domnului A., precum și, implicit, să-i îngrădească libertatea de exprimare.

77. Având în vedere cele de mai sus, Curtea consideră că statul pârât nu a reușit să demonstreze că reclamanta a acționat cu rea-credință sau într-o manieră incompatibilă cu diligența de care trebuie să dea dovadă un jurnalist care face o relatare pe marginea unui subiect de interes public [a se vedea *Erla Hlynisdottir împotriva Islandei (nr. 2)*, nr. 54125/10, pct. 75, 21 octombrie 2014].

78. Reclamanta a fost prejudiciată prin faptul că procesul penal inițiat de domnul A. a sfârșit prin decizia Curții Supreme prin care afirmația sa (proba 1) a fost declarată nulă. De asemenea, a fost obligată la plata în solidar cu editorul a sumei de 100 000 ISK către domnul A. cu titlu de despăgubiri, atât pentru proba 1, cât și pentru proba 2, atribuită editorului, și să acopere costurile în valoare de 50 000 ISK pentru publicarea hotărârii Curții Supreme.

79. În aceste condiții, motivele invocate de statul pârât, deși relevante, nu sunt suficiente pentru a demonstra că ingerința invocată a fost „necesară într-o societate democratică”. Curtea consideră că nu a existat niciun raport rezonabil de proporționalitate între restricțiile care decurg din măsurile aplicate de Curtea Supremă în ceea ce privește dreptul reclamantei la libertatea de exprimare și scopurile legitime urmărite.

Prin urmare, a fost încălcat art. 10 din Convenție.

II. Cu privire la aplicarea art. 41 din Convenție

80. Art. 41 din Convenție prevede:

„În cazul în care Curtea declară că a avut loc o încălcare a Convenției sau a protocoalelor sale și dacă dreptul intern al înaltei părți contractante nu permite decât o înlăturare incompletă a consecințelor acestei încălcări, Curtea acordă părții lezate, dacă este cazul, o reparație echitabilă”.

A. Prejudiciu material

81. Reclamanta a solicitat despăgubiri pentru prejudiciu material reprezentând jumătate din sumele la plata cărora a fost obligată (în solidar cu editorul) de către Curtea Supremă (supra, pct. 14). De asemenea, a solicitat dobânzi moratorii (infra, pct. 90).

82. Guvernul nu a contestat rambursarea sumelor pe care reclamanta a trebuit să le plătească domnului A. cu titlu de despăgubiri și pentru publicarea hotărârii Curții Supreme, dar a subliniat faptul că suma în euro trebuie calculată în funcție de cursul de schimb aplicat la data efectuării plății, informație care nu a fost depusă la dosar. Întrucât redactorul a plătit jumătate din suma de 100 000 coroane islandeze (ISK) și 50 000 ISK, reclamanta putea solicita doar rambursarea celeilalte jumătăți, respectiv 50 000 ISK [aproximativ 320 euro (EUR)] și 25 000 ISK (aproximativ 160 EUR).

83. Curtea, considerând că nu există o legătură de cauzalitate între încălcarea produsă și prejudiciul material pretins și ținând cont de incertitudinea legată de data efectuării plății, acordă reclamantei 450 EUR.

B. Prejudiciu moral

84. Reclamanta a pretins, în continuare, 5 500 EUR cu titlu de prejudiciu moral suferit ca urmare a încălcării Convenției prin hotărârea Curții Supreme din 11 martie 2010. Procesul prin care a trecut a supus-o unei grele poveri ca jurnalist care trăiește dintr-un venit modest. Ea a fost numită „jurnalista condamnată”, iar onoarea și reputația sa au avut de suferit. Mai mult, problema a cauzat reclamantei și familiei sale dureri și suferințe, în plan emoțional și psihologic. Aceasta a mai solicitat dobânzi moratorii (infra, pct. 90).

85. Guvernul a contestat această pretenție, considerând că o constatare a încălcării de către Curte ar constitui o reparație echitabilă suficientă. În orice caz, dacă în intenția Curții ar fi să se acorde o despăgubire materială, suma solicitată ar fi în mod clar excesivă și mai mare decât cele acordate de Curte în cauze similare. Având în vedere jurisprudența Curții, o sumă mai adecvată ar reprezenta 2 000 EUR.

86. Curtea acceptă faptul că reclamanta a suferit stres și frustrare ca rezultat al încălcării Convenției care nu pot fi compensate în mod corespunzător prin simpla constatare a unei încălcări.

Pronunțându-se în echitate, în contextul pretențiilor reclamantei, Curtea îi acordă acesteia 4 000 EUR cu acest titlu.

C. Cheltuieli de judecată

87. Reclamanta a mai solicitat rambursarea cheltuielilor de judecată, pentru următoarele aspecte:

(a) 1 452 425 ISK (aproximativ 8 500 EUR) reprezentând cheltuieli de judecată proprii în fața instanțelor naționale;

(b) 12 500 EUR cu titlu de onorariu avocat în procedura în fața Curții.

De asemenea, reclamanta a solicitat dobânzi moratorii (infra, pct. 90).

88. Guvernul a considerat această pretenție excesivă. În ceea ce privește punctul (a), acesta a precizat că nu există documente la dosar care să demonstreze că reclamanta a plătit sumele respective. Punctul (b) este, în opinia acestuia, excesiv, și a solicitat Curții să reducă suma.

89. Conform jurisprudenței Curții, un reclamant are dreptul la rambursarea cheltuielilor de judecată numai în măsura în care s-a stabilit caracterul real, necesar și rezonabil al acestora. În prezenta cauză, ținând cont de criteriile enumerate, de lipsa documentației adecvate, în special de faptul că niciuna dintre pretențiile de mai sus nu este însoțită de documente justificative depuse în intervalul de timp stabilit în acest sens, Curtea respinge cererea reclamantei cu acest titlu.

D. Dobânzi moratorii

90. Curtea a luat act de solicitarea reclamantei de a aplica dobânzi moratorii, în temeiul art. 41, „egale cu rata lunară aplicabilă dobânzii publicată de Banca Centrală a Islandei”.

91. Cu toate acestea, Curtea este de părere că dobânda în ce privește valoarea prezentelor sume a fost menținută și a fost suficient luată în considerare în evaluarea făcută mai sus și de la pct. 4 lit. (b) din dispozitiv. În conformitate cu practica standard, Curtea consideră necesar ca rata dobânzilor moratorii să se întemeieze pe rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, majorată cu trei puncte procentuale.

Pentru aceste motive,
în unanimitate,
CURTEA:

1. Declară cererea admisibilă;
2. Hotărăște că a fost încălcat art. 10 din Convenție;
3. Hotărăște:
 - (a) că statul pârât trebuie să plătească, în termen de trei luni de la data rămânerii definitive a hotărârii, în conformitate cu art. 44 § 2 din Convenție, următoarele sume care trebuie convertite în coroane islandeze la rata de schimb aplicabilă la data plății:
 - (i) 450 EUR (patru sute cincizeci de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, cu titlu de despăgubire pentru prejudiciul material;
 - (ii) 4 000 EUR (patru mii de euro), plus orice sumă ce poate fi datorată cu titlu de impozit, pentru prejudiciul moral;
 - (b) că, de la expirarea termenului menționat de trei luni și până la efectuarea plății, aceste sume trebuie majorate cu o dobândă simplă, la o rată egală cu rata dobânzii facilității de împrumut marginal practică de Banca Centrală Europeană, aplicabilă pe parcursul acestei perioade și majorată cu trei puncte procentuale;
4. Respinge cererea de acordare a unei reparații echitabile pentru celelalte capete de cerere.

Redactată în limba engleză, apoi comunicată în scris, la 2 iunie 2015, în temeiul art. 77 § 2 și 3 din Regulamentul Curții.

Stanley Naismith
Grefier

András Sajó,
Președinte

În conformitate cu art. 45 § 2 din Convenție și cu art. 74 § 2 din Regulamentul Curții, opinia separată a judecătorului Sajó este anexată la prezenta hotărâre.

A.S.
S.H.N.

Opinia concordantă a judecătorului Sajó

Sunt de acord cu ceea ce au concluzionat colegii mei, și anume că, în cauză, a fost încălcat art. 10 pentru motivele exprimate în hotărâre. Aș dori doar să adaug o notă explicativă în legătură cu sensul pct. 59 din hotărâre. Am votat acest text în urmă cu câteva luni, dar având în vedere că ar putea exista anumite neînțelegeri, consider că este necesar să explic înțelesul paragrafului, astfel încât acesta să se conformeze fără echivoc jurisprudenței Curții.

Punctul respectiv precizează următoarele:

„În evaluarea caracterului relevant și suficient al concluziilor instanțelor naționale, Curtea, în conformitate cu principiul subsidiarității, ia astfel în calcul măsura în care acestea au pus în balanță drepturile conflictuale implicate în cauză, în lumina jurisprudenței consacrate a Curții din acest domeniu. Dacă motivarea instanței naționale se dovedește a nu coincide în totalitate cu principiile generale ale art. 10 din Convenție, gradul marjei de apreciere acordată autorităților va fi neapărat redus. Într-adevăr, așa cum a reținut Curtea anterior în cadrul art. 10, „calitatea [...] controlului judiciar al gradului de necesitate a măsurii este foarte important în acest sens, inclusiv aplicarea marjei de apreciere relevantă” [a se vedea *Animal Defenders International împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 48876/08, pct. 108, CEDO 2013 (extrase)].¹

Din câte știu (în baza unei căutări în baza de date HUDOC), există doar un singur caz (dintr-o cauză introdusă de aceeași reclamantă) în care cuvântul „subsidiaritate” este menționat printre celelalte principii generale din jurisprudența Curții în ceea ce privește art. 10.² Pe de altă parte, trimiterea la subsidiaritate este un argument standard sau preferat de unele guverne. De exemplu, în cauza *Rubins împotriva Lituaniei* (nr. 79040/12, pct. 66, 13 ianuarie 2015), guvernul lituanian a făcut trimitere la principiul subsidiarității pretins reiterat în hotărârea *Palomo Sánchez*.³ Bazându-se pe această reglementare, Guvernul a susținut că instanța națională „analizase în detaliu probele ce i-au fost prezentate, sancțiunea fiind astfel proporțională cu scopul legitim de protejare [...] a reputației și a demnității” (pct. 66).

Deși subsidiaritatea nu este menționată în determinarea necesității pentru o limitare a drepturilor, Curtea trebuie să țină seama de rolul instanțelor naționale în aspecte privind punerea în balanță a drepturilor din Convenție. Din acest motiv, statelor li se acordă o „anumită” (și nu o largă!) marjă de apreciere. De asemenea, este clar că atunci când Curtea trebuie să soluționeze o problemă de drepturi contradictorii din Convenție (precum în prezenta cauză), acest lucru se realizează în funcție de marja de apreciere.⁴ În astfel de circumstanțe, Curtea cere ca autoritățile naționale să găsească un echilibru *just* (cu alte cuvinte, nu unul corect, optim etc.) [a se vedea *Aksu împotriva Turciei* (MC), nr. 4149/04 și 41029/04, pct. 66, CEDO 2012, citând jurisprudență suplimentară]. În consecință, „acolo unde punerea în balanță a celor două drepturi a fost realizată de autoritățile naționale în conformitate

¹ Doar ultima frază din paragraf este un citat direct din cauza *Animal Defenders International*. În plus, citatul nu este complet, iar acest lucru poate provoca, de asemenea, neînțelegeri. În cauza *Animal Defenders*, o cauză de măsură generală (care, din punctul meu de vedere, reprezintă o interdicție generală), autoritățile judiciare au lucrat *împreună* cu legislativul pentru a stabili proporționalitatea; acest proces amplu a fost utilizat pentru a satisface criteriile din cauza *Hatton*, care inițial se limitau la o reexaminare a dezbaterilor parlamentare [a se vedea *Hatton și alții împotriva Regatului Unit* (MC), nr. 36022/97, pct. 104, CEDO 2003-VIII]. În cauza *Animal Defenders*, proporționalitatea analizei efectuate de instanțele naționale a fost luată în considerare alături de dezbaterile legislative, în care este posibil ca problema proporționalității să nu fi fost atent analizată.

Poate că este timpul pentru Curte să revină la primele principii. Legislația nu dispune de imunitate în cazul reexaminărilor efectuate de Curte. Acest lucru a fost precizat în mod clar cu mult timp în urmă: „monitorizarea Curții privește atât obiectivul măsurii contestate, cât și «necesitatea» sa; aceasta nu cuprinde doar legislația de bază, ci și hotărârea de a o aplica, chiar și cea pronunțată de o instanță independentă” (a se vedea *Handyside împotriva Regatului Unit*, 7 decembrie 1976, pct. 49, Seria A nr. 24).

Această poziție nu a fost niciodată infirmată în mod explicit.

² *Erla Hlynisdottir împotriva Islandei* (nr. 2), nr. 54125/10, 21 octombrie 2014.

³ Un alt astfel de argument al Guvernului poate fi găsit în cauza *Stoll împotriva Elveției* (MC), nr. 69698/01, pct. 77, CEDO 2007-V. A fost infirmat în mod corespunzător.

⁴ „Datorită contactului lor direct, continuu cu realitățile țării, instanțele statului sunt în mai mare măsură decât o instanță internațională să stabilească în ce mod poate fi găsit un echilibru just, la un anumit moment. Din acest motiv, în problemele din cadrul art. 10 din Convenție, statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere în evaluarea necesității și a domeniului de aplicare a oricărei ingerințe în libertatea de exprimare protejată de acel articol” (a se vedea *Palomo Sánchez*, citată anterior, pct. 54). Acest principiu a pornit de la cauza *Handyside* (citată anterior, pct. 48).

Este clar că utilizarea în acest context a termenului excesiv și aspru criticat de „marjă de apreciere” a creat probleme suplimentare în ceea ce privește doctrina juridică.

cu criteriile enunțate în jurisprudența Curții, Curtea va avea nevoie de motive solide pentru a substitui opinia instanțelor naționale cu cea proprie [a se vedea *Axel Springer AG împotriva Germaniei* (MC), nr. 39954/08, pct. 88, 7 februarie 2012].

Probabil că termenul de „subsidiaritate” nu ar fi trebuit introdus la pct. 59 din hotărârea din prezenta cauză, întrucât ar putea duce la neînțelegeri doctrinare sau chiar la o deviere de la jurisprudența Marii Camere. Subsidiaritatea nu poate schimba marja de apreciere. Subsidiaritatea este prezentă în toate cauzele, ea este o parte integrantă a sistemului de protecție a drepturilor omului în temeiul Convenției. Cele două concepte se vor transforma probabil treptat în „concepte paralele” odată ce Protocolul Nr. 15 va fi ratificat.¹ Dar chiar și în acest protocol sunt în continuare distincte.

În fond, regula aplicabilă este articulată în cauza *Palomo Sánchez* (citată anterior, pct. 57): „Dacă motivarea hotărârilor instanțelor naționale privește limitarea libertății de exprimare în cazurile ce implică reputația unei persoane este suficientă și respectă criteriile stabilite de jurisprudența Curții, Curtea va avea nevoie de motive solide pentru a substitui punctul de vedere al instanțelor naționale cu cel propriu.” Faptul că această regulă nu a fost citată în hotărâre nu denotă o intenție de a devia de la ea.²

Totuși, trebuie să recunosc că ar fi fost mai potrivit dacă s-ar fi folosit limbajul utilizat în hotărârile Marii Camere³, mai ales în cazul celei de-a doua fraze din punctul contestat 59, formularea folosită în cauza *Aksu* (citată anterior, pct. 67):

„Dacă echilibrul obținut de autoritățile juridice naționale este nesatisfăcător, în special dacă importanța sau incidența unuia dintre drepturile fundamentale în cauză nu au fost examinate în mod corespunzător, marja de apreciere acordată hotărârilor instanțelor naționale ar fi mai restrânsă. Cu toate acestea, dacă evaluarea a fost făcută în cadrul principiilor rezultate din jurisprudența sa consacrată, Curtea va avea nevoie de motive întemeiate să substituie opinia instanțelor naționale cu cea proprie, care, în consecință, va dispune de o marjă de apreciere mai largă [a se vedea *MGN Limited împotriva. Regatului Unit*, nr. 39401/04, pct. 150 și 155, 18 ianuarie 2011, și *Von Hannover împotriva Germaniei (nr. 2) (MC)*, nr. 40660/08 și 60641/08, pct. 107, CEDO 2012].

¹ A se vedea, de asemenea, trimiterea la aceste rânduri făcută de Președintele Spielmann, http://www.echr.coe.int/Documents/Speech_20140320_London_ENG.pdf

² Măsura în care „instanțele naționale au ținut cont în mod vădit de jurisprudența relevantă a Curții” este discutabilă [a se vedea *Von Hannover împotriva Germaniei (nr. 2) (MC)*, nr. 40660/08 și 60641/08, pct. 125, CEDO 2012]. Dar faptul că criteriile au fost respectate nu trebuie să fie înțeles drept o zădărnire a rolului de supraveghere al Curții. În cauza *Axel Springer*, cinci judecători cu opinii separate au decis că doar în cazul în care instanțele naționale au aplicat criteriile relevante într-un mod vădit nerezonabil sau nu au evaluat în mod corespunzător un factor important, Curtea își va exercita rolul de supraveghere (a se vedea *Axel Springer AG*, citată anterior, opinia separată comună a judecătorilor López Guerra, Jungwiert, Jaeger, Villiger și Poalelungi). Această cale nu a fost susținută de o majoritate substanțială.

³ Trebuie admis că există mici probleme de coerență în formulările utilizate în cauzele examinate de Marea Cameră, iar paragraful citat din cauza *Aksu* prezintă mici diferențe comparativ cu limbajul folosit în cauzele *Von Hannover* și *Axel Springer*, pronunțate cu șase săptămâni mai devreme. Regret că nu am observat acest lucru din timp, având încredere în autoritatea cauzei *Animal Defenders International* (citată anterior, pct. 108). După cum s-a precizat, cauza *Palomo Sánchez* și urmările sale soluționează problema în mod corespunzător.